

Rod i Naturen - inspiration til lærere i folkeskolen og ungdomsuddannelserne

Udstilling på KunstCentret Silkeborg Bad i perioden 24.1.2009-10.5.2009

Foto: Svend Allan Sørensen.

Indledning

Kunstnere og andre oplever naturen og den enkelte har hver sin unikke synsmåde. At skabe et billede er en kulturel indgriben og medfører uvægerlig en tolkning af det, som er natur. Men også tidens naturforhold spiller ind på samtidige billedkunstneres forhold til naturen, hvilket man vil se af de mange værker fra nyere kunsthistorie, som også er inddraget i udstillingen. Rod i Naturen er endvidere en hyldest til naturen som forudsætning og evig inspiration for kunstnere. De seks nulevende danske kunstnere, der har skabt udstillingen, ønsker at lægge den pointe frem. Uanset om de vil det eller ej, må de igen og igen vende tilbage til naturen og vores forhold til naturen. Naturen er en base og en evig, forunderlig inspirationskilde. Men i naturen findes også foruroligende uorden - iboende eller menneskeskabt.

Naturbegrebet og den kulturelle tolkning

To ting står centralt i udstillingen: Naturbegrebet og den kulturelle tolkning.

Naturen er der som uomgængelig forudsætning, også for billedkunstnere. Naturen er ikke blot inspiration for deres motiver og kunst, men de er uløseligt forbundet med naturen, pisket til at forholde sig til den. Når den grønne natur rundt om os gøres til motiv og mennesket dermed til betragter, indtræder samtidig en adskillelse mellem natur og menneske, som filosofisk set er vanskelig. Uden natur var mennesket her ikke.

Den kulturelle indgriben og tolkning finder sted uanset, hvor mennesket færdes. Det er netop noget af det, der er særligt for mennesket; vi forholder os til fænomenerne og søger på mange niveauer også at forme verden. Et eksempel kan være udformningen af en park, hvor det godt nok er natur, grønt osv., men formet i et menneskeskabt design og med en særlig hensigt om at skabe f.eks. intimitet eller storhed i udtrykket.

Billedkunstneres forfinede evne til at iagttage og sætte det sete i relation til en synsvinkel er central. Den form som det kunstneriske udtryk får eller har, altså selve kunstværket, kan inspirere os til nye tanker om orden og uorden i naturen og om vores eget forhold til naturen. Det er tydeligt i den aktuelle udstilling, herunder i de ældre værker, at kunstnere nogle gange bevidst eller ubevidst tilføjer en form for "skævheder" i deres naturskildringer. Disse skævheder rummer måske en tolkning eller viser netop at billedet ikke er som naturen.

Udstillingens opbygning

Værker af de seks yngre kunstnere står centralt i udstillingen, dvs. at udstillingen som omdrejningspunkt fremlægger et nutidigt materiale. De seks kunstnere er Svend Danielsen, Vibe Bredahl, Knud Odde, Malene Hartmann, Svend-Allan Sørensen og Gitte Bach. De viser en del maleri og tegning samt enkelt installation.

For hver kunstner opbygges en slags "portræt", ikke af hans eller hendes udseende, men af hvilke indre billeder og kunstneriske inspirationskilder han eller hun bærer rundt på: De unge kunstnere har således udvalgt en række kunstnere og værker fra den forrige generation af kunstnere, som har haft betydning for netop dem. Et fælles træk for kunstnernes valg er, at de har fæstnet sig specielt ved de tilfælde, hvor der af den ene eller den anden grund er tydelige skævheder i forgængernes naturmotiver, eksempelvis hos Carl Bøgh, Ernst Zeuthen, Carl Frederik Hill, Agnete Terkelsen, Svend Wiig Jansen, Carl Johan Forsberg, Ovaraci, Svend Engelund, Albert Gottschalk, Henry Heerup, Olivia Holm-Møller, mfl.

Tekster

Udstillingen ledsages af introducerende tekster på væggene og i et katalog. Teksterne er skrevet af Gitte Broeng, der er digter og kunsthistoriker. Endvidere findes på væggene en række udsagn fra nogle af de deltagende kunstnere om deres valg af ældre kunst og forhold til naturen som de selv ser det.

Forslag til aktivitet i forbindelse med udstillingen

Alt efter klassetrin og fag er der en vifte af muligheder i forhold til Rod i Naturen.

Nogle forslag kunne være:

- Hold fokus på naturbegrebet. Læs forinden tekster om natur. Se hvordan billedkunstnernes værker forholder sig til naturen. Karakterisér kunstnernes naturforhold som det fremgår af værkerne ved samtale eller skriftlige øvelser. Tekstforslag: Finn Arler "Er mennesker naturlige? Er træer?", i bogen: Livets Træer. Kunst Kultur Natur, KunstCentret Silkeborg Bad, 2006. Mange andre er mulige.
- Arbejde med billedanalyse. Vælg et ældre og et nyere værk ud eller lad eleverne selv gøre det. Beskriv hvert af de to værker grundigt med billedanalysens redskaber. Hvilke tolkninger giver de anledning til, er der forskelle imellem det ældre og det nyere værks opbygning og meddelelse?
- Gå i parken eller de nærmeste skovomgivelser og arbejd med skitsen/ naturstudiet i ca. ½ time. Tilbage i udstillingen breddes de hurtige studier ud på gulvet, og danner omdrejningspunkt for en samtale om, hvilke overvejelser eleverne gjorde sig under arbejdet. Materialer kan lånes på stedet efter forudgående aftale. Øvelsen kan også gøres med fotooptagelser (kræver dog efterbehandling på klassen). Indgår besøget i et forløb, kan naturstudie-øvelsen udføres senere hvor som helst.
- Vælg en af udstillingens seks kunstnere og gå i dybden med hans/ hendes værker og valg af ældre kunst. Læs kapitlet i Gitte Broengs katalogtekst om denne kunstner. Find evt. mere information om kunstneren. Besøg eller inviter kunstneren om muligt.

Omvisninger

Omvisninger for skoleklasser koster 600 kr. og kan bestilles via kunstcentrets telefon 86 81 63 29 eller e-mail: reception@silkeborgbad.dk. Angiv venligst dato/tidspunkt, klassetrin, antal elever og om besøget indgår i et fagligt forløb eller er en mere enkeltstående udflugt.

Omviseren vil give en grundig introduktion til udstillingen, eksempler på billedanalyse og dialog herom, samt tage højde for evt. særlige ønsker fra gruppen. Varigheden af en omvisning er ca. 45-50 min. Det er oplagt efterfølgende at lade eleverne selvstændigt løse opgaver i relation til udstillingen.

Lærerintroduktion

Tirsdag 27. jan. 2009 kl. 16.00-17.00. Tilmelding på tlf. 86 81 63 29, eller e-mail:

reception@silkeborgbad.dk

Udstillingen kan have interesse for billedkunst, dansk, naturfag, filosofi, mv.